

УДК 342.9:314.15

В. О. БОЙКО,

*студент 5 курсу, 4 групи слідчо-криміналістичного інституту
Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого*

Науковий керівник: Л. П. Коваленко,

*доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного права та
адміністративної діяльності*

Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

ЩОДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПРАЦІВНИКАМИ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

*На підставі нормативно-правового регулювання, розкриті питання щодо застосування
вогнепальної зброї в екстремальних ситуаціях.*

Ключові слова: *Національна поліція, вогнепальна зброя, працівник поліції, реформування.*

Сучасна криміногенна ситуація, що має місце в Україні є загрозливою, ризиковою і небезпечною не лише для її державних інститутів але й для всього населення країни. Право на охорону і захист свого життя, здоров'я та власності, а також здоров'я, життя та власності інших осіб може реалізуватися за допомогою специфічних засобів, до яких належить зброя. А тим паче працівниками Національної поліції на яких, згідно ст. 2 ЗУ «Про Національну поліцію» покладено завдання забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності.

Згідно п. 4 ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію», поліцейський уповноважений у виняткових випадках застосовувати вогнепальну зброю. Тут слід звернути свою увагу на те, що зброя застосовується у виняткових випадках. Це не означає, що наведені підстави у вище зазначеній статті для застосування зброї і є переліком тих виняткових випадків. Це всього-на-всього вичерпний перелік підстав для застосування зброї. Сформульовані вказані підстави у вигляді мети, для досягнення якої може бути застосована зброя. Закон прямо вказує, що зброя може бути застосована для... Тому, наприклад, наявність «нападу на поліцейського або членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю» є лише підставою для застосування зброї. А от чи була сама подія винятковим випадком, вирішуватиметься у кожному конкретному випадку виходячи з обстановки події, характеру та інтенсивності посягання, наявності можливості усунути небезпеку іншим способом... і так далі.

Саме поліцейським, надано право у кожній конкретній ситуації вирішувати, чи є конкретна ситуація винятковою, чи можна обійтись без застосування зброї. Однак, прийняте рішення кожного разу перевірятиметься органами прокуратури. Співробітники прокуратури будуть встановлювати, чи мали місце підстави для застосування зброї і чи носила подія винятковий характер.

Мова про те, що вогнепальна зброя може бути застосована за наявності визначених законом підстав і лише у виняткових випадках, підтверджується і іншими положеннями зокрема п. 7 «Поліцейський уповноважений застосовувати вогнепальну зброю тільки з

метою заподіяння особі такої шкоди, яка є необхідною і достатньою в такій обстановці. П. 8 «Поліцейський уповноважений застосовувати вогнепальну зброю у разі збройного нападу, якщо відвернення чи припинення відповідного нападу неможливо досягнути іншими засобами».

Отже, у кожному конкретному випадку буде перевірятись, чи була завдана шкода необхідною і достатньою в такій обстановці, чи мав місце напад, чи припинення відповідного нападу можливо було досягнути іншими засобами, тобто чи мала подія винятковий характер.

Звернувшись до судової практики доцільно стверджувати, що у кожній конкретній ситуації необхідно встановлювати «винятковість випадку». Тому, наявність тільки підстав для застосування зброї, визначених в п.4 ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію», без дотримання вимог передбачених пунктами 7, 8 вказаного Закону та ст. ст. 36, 38 КК України, не може бути визнана достатньою для правомірного застосування зброї.

Також окремо слід звернути увагу на положення п. 9 Закону України «Про Національну поліцію», – «Поліцейському заборонено застосовувати вогнепальну зброю в місцях, де може бути завдано шкоди іншим особам, а також у вогнєнебезпечних та вибухонебезпечних місцях, крім випадків необхідності відбиття нападу або крайньої необхідності».

Відповідно до ч. 1 ст. 39 КК України «Крайня необхідність», не є злочином, а ч. 2 ст. 39 КК України, говорить про те, що перевищенням меж крайньої необхідності визначається умисне заподіяння шкоди право охоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.

Але це лише один «бік медалі». Проблема у тому, що навіть тоді, коли в результаті перевірки, чи відповідного провадження буде встановлено, що поліцейський абсолютно правомірно, із дотриманням правил крайньої необхідності і всіх інших правил, застосував зброю щодо злочинця чи транспортного засобу, це аж ніяк не виключає відповідальності за, наприклад, вбивство через необережність. Ніхто не застрахований від того, щоби влучити не у джерело небезпеки, а у особу, яка випадково, чи не випадково виявилась поруч з джерелом цієї небезпеки.

Тут пригадується інтерв'ю пана Авакова, який з приводу подій на Одеській площі заявив: «Мы будем поддерживать полицейских, которые реагируют на правонарушения».

Тому можна зробити висновок, що застосування зброї працівниками поліції досить спірне та проблематичне по своїй суті питання, як під час прийняття рішення про застосування зброї так і під час вирішення справи по суті прийнятого рішення та проведення, по факту застосування зброї, перевірок.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Закон України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379) поточна редакція — Редакція від 01.01.2017, підстава 1774-19, 1801-19. Електронний ресурс: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
2. Пам'ятка співробітникам поліції «щодо застосування вогнепальної зброї» Григорій Новицький, доктор юридичних наук, спеціально для Інформаційно-аналітичного центру національної безпеки України . Електронний ресурс <http://mediarnbo.org/>

2016/02/10/pam-yatka-spivrobitnikam-politsiyi-shhodo-zastosuvannya-vognepalnoyi-zbroyi/

3. «Застосування табельної вогнепальної зброї співробітниками органів внутрішніх справ: теорія і практика»// Шафіков Є. Ф. ас. каф. Кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права// 12.11.2004 р. Електронний ресурс: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1005.pdf>

Надійшла до редколегії 21.03.2017

БОЙКО В. А. ПО ВОПРОСУ ПРИМЕНЕНИЯ ОГНЕСТРЕЛЬНОГО ОРУЖИЯ СОТРУДНИКАМИ ПОЛИЦИИ В СОВЕРЕННЫХ УСЛОВИЯХ

На основании нормативно-правового регулирования, раскрыты вопросы относительно применения огнестрельного оружия в экстремальных ситуациях.

Ключевые слова: Национальная полиция, огнестрельное оружие, сотрудник полиции, реформирования.

BOYKO V. A. ON THE ISSUE OF USE OF FIREARMS BY POLICE OFFICERS IN SUVERENNYI CONDITIONS

On the basis of legal regulation, issues regarding the use of firearms in extreme situations.

Key words: national police, firearms, police, reform.

УДК [:796.015.6.351.74] (477)

М. О. БОРОВИК,

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: // orcid .org/0000-0003-0943-6735

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ У ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

В даній праці висвітленні питання, пов'язанні із вдосконаленням методики розвитку загальної фізичної витривалості у працівників Національної поліції України за допомогою принципів та методів розвитку і вихованню фізичних якостей.

Ключові слова: фізична витривалість, аеробна витривалість, поліція, втома, методика тренування.

Актуальність роботи. Служба в поліції є державною службою особливого характеру, яка є професійною діяльністю поліцейських з виконання покладених на поліцію повноважень [2 с. 40].

Одним із пріоритетних напрямків підготовки поліцейських до виконання професійної діяльності є фізична підготовка як окремий напрям навчання в системі службової підготовки, метою якого є розвиток та вдосконалення витривалості, швидкісних та силових якостей, що забезпечують можливість переслідування правопорушника та надають перевагу поліцейському в силовому протистоянні при його затриманні, у тому числі з подоланням природних та штучних перешкод [6 с. 16].

Проблемою вивчення закономірностей динаміки загальної фізичної підготовленості поліцейських займалися такі вчені, як М. І. Ануфрієв, Є. І. Бутов, О. Ф. Гіда, С. М. Решко,